

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy”.

Rok IX.

Nowemiasto, dnia 10 stycznia 1935.

Nr. 1

Ulgi dla rolników, zadłużonych w bankach.

W sprawie uporządkowania długów rolniczych wyszło pod koniec roku 1934 kilka rozporządzeń, które uzupełniają względnie rozszerzają ustawę z dnia 24 marca 1933 r. oraz rozporządzenie z dnia 24 października 1934 r. Najważniejsze dane, dot. rolnictwa, podajemy poniżej, dzieląc nasze krótkie objaśnienie na dwa działy, a mianowicie: Dział I. dotyczy tych rolników, którzy układ już zawarli, dział II. rolników, którzy układ powinni zawrzeć w myśl nowych rozporządzeń.

Nowe rozporządzenia dzielą rolników na trzy grupy, zależnie od ilości mórg, a na Pomorzu obowiązują następujące obszary.

Do grupy A zalicza się rolników, których obszar nie przekracza 75 ha (300 mórg).

Do grupy B zalicza się rolników, których obszar nie przekracza 750 ha (3000 mórg).

Do grupy C obszar ponad 750 ha.

Nas, w naszych powiatach, interesują zasadniczo tylko dwie pierwsze grupy A i B, które też poniżej starać się będziemy rolnikom przedstawić.

I. Rolnicy, którzy już układ zawarli przed 1 grudnia 1934 r.

Oprocentowanie długów, objętych powyższym układem, obniża się z dniem 1 grudnia 1934 r. z 6 $\frac{1}{4}$ do 4 i pół proc. w stosunku rocznym. Okresy spłat kapitałów, ustalonych w układach konwersyjnych, zawartych przed dniem 1 grudnia 1934 r. z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A i B oraz dzierżawcami, przedłuża się do okresów niżej podanych.

a) grupa A — przy jednorocznej karencji:

	roku	karencja	ulega spłacie	
w pierwszym				3 proc.
w drugim	”	”	”	5 ”
w trzecim	”	”	”	5 ”
w czwartym	”	”	”	5 ”

w piątym	roku	ulega spłacie	5	proc.
w szóstym	”	”	5	”
w siódmym	”	”	5	”
w ósmym	”	”	10	”
w dziewiątym	”	”	10	”
w dziesiątym	”	”	10	”
w jedenastym	”	”	10	”
w dwunastym	”	”	10	”
w trzynastym	”	”	10	”
w czternastym	”	”	12	”

b) grupa A — przy dwuletniej karencji:

	roku	karencja	ulega spłacie	
w pierwszym				5 proc.
w drugim	”	”	”	5 ”
w trzecim	”	”	”	5 ”
w czwartym	”	”	”	5 ”
w piątym	”	”	”	5 ”
w szóstym	”	”	”	5 ”
w siódmym	”	”	”	10 ”
w ósmym	”	”	”	10 ”
w dziewiątym	”	”	”	10 ”
w dziesiątym	”	”	”	10 ”
w jedenastym	”	”	”	10 ”
w dwunastym	”	”	”	10 ”
w trzynastym	”	”	”	10 ”
w czternastym	”	”	”	10 ”

c) grupa B — przy jednorocznej karencji:

	roku	karencja	ulega spłacie	
w pierwszym				5 proc.
w drugim	”	”	”	5 ”
w trzecim	”	”	”	5 ”
w czwartym	”	”	”	5 ”
w piątym	”	”	”	10 ”
w szóstym	”	”	”	10 ”
w siódmym	”	”	”	15 ”
w ósmym	”	”	”	15 ”
w dziewiątym	”	”	”	15 ”
w dziesiątym	”	”	”	20 ”

d) grupa B — przy dwuletniej karencji:

	roku	karencja	ulega spłacie	
w pierwszym				5 proc.
w drugim	”	”	”	5 ”
w trzecim	”	”	”	5 ”

w czwartym	„	ulega spłacie 10 proc.	
w piątym	„	„	10 „
w szóstym	„	„	10 „
w siódmym	„	„	15 „
w ósmym	„	„	15 „
w dziewiątym	„	„	15 „
w dziesiątym	„	„	20 „

To byłyby najważniejsze zmiany, dotyczące rolników, którzy układ już zawarli i którzy korzystać będą wstecz od 1 grudnia 1934 r. z ulgowej stopy procentowej **4 i pół** proc. Zapłacone już odsetki w wysokości $6\frac{1}{4}$ proc. zostaną zaliczone na dalsze półrocze przy płaceniu najbliższej raty procentowej.

II. Rolnicy, którzy układu jeszcze nie zawarli:

Z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A (do 300 mórg) układy konwersyjne winny być zawierane bez względu na stopień ich zadłużenia, natomiast z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy B (ponad 300 mórg do 3000 mórg) układy te winny być zawierane jedynie wówczas, jeżeli zadłużenie ich nie przekracza 75 proc. szacunku gospodarstwa.

Z dzierżawcami gospodarstw wiejskich układy konwersyjne mogą być zawierane, jeżeli zadłużenie dzierżawcy nie przewyższa 75 proc. szacunku inwentarzy żywych i martwych, stanowiących jego własność. Szacunek ten winien być dokonany przez właściwe Wojewódzkie Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych. Do zawierania układów konwersyjnych z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A (do 300 mórg) szacunek gospodarstwa nie jest wymagany. Konwersji na Bank Akceptacyjny podlegają wszystkie wierzytelności, powstałe przed 1 lipca 1932 r. Przy zawieraniu układów konwersyjnych instytucje wierzycielskie (Banki Ludowe, Kasy Stefczyka, Komunalne Kasy Oszczędności i inne Banki) mogą doliczać zaległe odsetki i koszty do dnia wejścia w życie układu.

Wierzytelności grupy A (do 300 mórg) nie podlegają układowi, o ile zadłużenie w danej instytucji nie przewyższa 100 zł, wierzytelności grupy B (do 3000 mórg) nie podlegają konwersji, o ile zadłużenie w danej instytucji nie przewyższa 1.000 zł.

Układy konwersyjne będą zawierane:

1. z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A na okres 14 lat, przy czym odsetki będą płatne z góry, a kapitał długu będzie ulegał spłacie w ratach półrocznych, płatnych z dołu, według skali następującej:

w pierwszym	roku	ulega spłacie	2 proc.
w drugim	„	„	3 „
w trzecim	„	„	5 „
w czwartym	„	„	5 „
w piątym	„	„	5 „
w szóstym	„	„	5 „
w siódmym	„	„	5 „
w ósmym	„	„	10 „
w dziewiątym	„	„	10 „
w dziesiątym	„	„	10 „
w jedenastym	„	„	10 „
w dwunastym	„	„	10 „
w trzynastym	„	„	10 „
w czternastym	„	„	10 „

2. z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy B na okres 10 lat, przy czym odsetki będą płatne z góry, a kapitał długu będzie ulegał spłacie w ratach półrocznych, płatnych z dołu, według skali następującej:

w pierwszym	roku	ulega spłacie	2 proc.
w drugim	„	„	3 „

w trzecim	„	„	5 „
w czwartym	„	„	5 „
w piątym	„	„	10 „
w szóstym	„	„	10 „
w siódmym	„	„	15 „
w ósmym	„	„	15 „
w dziewiątym	„	„	15 „
w dziesiątym	„	„	20 „

3. z dzierżawcami na okres trwania dzierżawy, nie krócej jednak niż na 5 lat, a nie dłużej niż na 10 lat, przy czym sposób spłaty długu określi Bank Akceptacyjny Sp. Akc.; za zgodą Banku Akceptacyjnego Sp. Akc. okres 5 lat może być skrócony.

Minister Skarbu ustalać będzie oprocentowanie długów, objętych układami konwersyjnymi. Oprocentowanie to na okres pierwszych dwóch lat obowiązywania układu ustala się dla posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy A i B oraz dzierżawców — na 4 i pół proc. w stosunku rocznym.

Bardzo ważny jest paragraf, który mówi, że instytucje wierzycielskie (Banki Ludowe, Kasy Stefczyka, Komunalne Kasy Oszczędności etc.) **obowiązane są zawrzeć układy konwersyjne z wszystkimi dłużnikami, posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A (do 300 mórg), a grupy B (do 3000 mórg), którzy do zawarcia układów konwersyjnych posiadają warunki, przewidziane w omawianem rozporządzeniu.**

Układy konwersyjne z posiadaczami gospodarstw wiejskich grupy A i B winny być zawarte do 31 grudnia 1935 r. W ciągu stycznia i lutego 1936 r. instytucje wierzycielskie (Banki) obowiązane będą nadesłać Bankowi Akceptacyjnemu szczegółowe wykazy dłużników grupy A i B, z którymi układy nie zostały zawarte, podając powody niezawarcia układów. W miarę zawierania układów konwersyjnych instytucje wierzycielskie (Banki) przesyłają układy Bankowi Akceptacyjnemu celem ich zatwierdzenia przez Komitet Konwersyjny.

Ewentualne dalsze wyjaśnienia udzielą zainteresowane Banki Ludowe, Kasy Stefczyka, Komunalne Kasy Oszczędności, które otrzymują instrukcje, jak należy postępować przy zawieraniu układów z Banku Akceptacyjnego w Warszawie.

Uwaga rolnicy-dłużnicy rentowi!

Państwowy Bank Rolny Oddział w Grudziądzu podaje do wiadomości rolników-dłużników rentowych następujące informacje:

I. Renty ablucyjne

wypowiedziane, nie podlegają rozłożeniu należności (p. 3 art. 10 Rozp. Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 24. 10. 1934 Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 842).

W wypadkach uzasadnionych i przy wpłaceniu części należności Bank może udzielić prolongat.

Należności do zł 100 mogą być prolongowane na okres krótszy oraz należności ponad zł 100 na okres dłuższy, zależnie od uzasadnionych przyczyn.

II. Renty b. Komisji Kolonizacyjnej i b. Banku Rentowego Włości Rentowe.

Zaległości po dzień 30. 9. 34 r. z powyższych rent zostaną rozłożone do lat 15 lub na 30 lat, o czym otrzymają dłużnicy zawiadomienie Banku i w sprawie rozłożenia zaległości nie potrzebują składać podań.

Rata płatna 1. 10. 1934 powinna być wpłaconą, o c) Bank zwrócił się do dłużników.

Kto nie ureguluje raty 1. 10. 34 r, narażony będzie na koszty egzekucyjne.

W interesie samego dłużnika leży, aby raty regulować w terminach płatności i unikać zbędnych kosztów egzekucyjnych.

III. Kto przedterminowo wpłaci

całkowicie skapitalizowane należności rentowe w ciągu 2 lat (do 28. 10. 1936 r.), temu obniża się suma należności o 20 proc. Jeżeli dokona wpłaty w ciągu trzeciego roku (od 28. 10. 36 r. do 28. 10. 37 r.) obniża się suma należności tylko o 10 proc.

Przy spłacie przedterminowej renty, do zaległości na dzień 30. 9. 1934 nie stosuje się obniżki i zaległości te w razie spłaty skapitalizowanej renty ulegają całkowitemu spłaceniu.

KOMUNIKATY.

Sprawozdania z zebrań.

Prosimy sekretarzy Kółek Roln. o regularne nadsyłanie sprawozdań z zebrań Kółek. T. R. P.

W sprawie wyborów do Zarządów Kółek R.

W miesiącu styczniu przystępują Kółka Roln. do wyborów nowych Zarządów Kółek Rolniczych. Z tego powodu przypominamy Kółkom Rolniczym, że w myśl § 10 statutu T. R. P. każde Kółko Rolnicze zobowiązane jest wybrać delegata do Rady Powiatowej T. R. P. Na Walnem Zebraniu Kółka Zarząd winien dać sprawozdanie ze swojej działalności. Formularze do sprawozdań mogą pp. prezosi Kółek Roln. otrzymać w biurze T. R. P. Zarazem przypominamy o obowiązku uregulowania reszty składek członkowskich. Nadmieniamy, że 3 Kółka Roln., których narazie nie wymienimy, nie nadesłały nam spisów członków, jak również nie wpłaciły składek członkowskich. Prosimy zatem członków tych Kółek o spowodowanie zarządów do wypełnienia tego obowiązku. W przeciwnym razie Zarząd T. R. P. będzie zmuszony zlikwidować te Kółka wzgl. włączyć je do innych Kółek.

Do Zarządów Kółek należy wybierać ludzi najdzielniejszych i dobrych rolników, gdyż od sprężystości działania Kółek zależy wydajność pracy tychże i praca Towarzystwa Rolniczego Powiatowego.

Tow. Roln. Pow. w Nowemmieście.

NADESLANE.

Do artykułu, zamieszczonego w „Drwęcy” w dodatku rolniczym z dnia 20 grudnia 1934 r. nr. 43 pod tytułem: „Kilka słów z kursu mleczarskiego w Grabowie”, jako sam fachowiec chciałbym dorzucić również kilka słów i proszę Szan. Redakcję w jej poczytnym piśmie takowe umieścić.

Sprawozdanie z kursu w Grabowie zastanawia mnie jako fachowego śmietankarza pod względem rzekomo tak świetnych wyników tłuszczu mlecznego przy systemie Spółdzielczym i przy badaniu mleka w mleczarniach spółkowych. Niech jednak nie myśli nikt, bym był przeciwnikiem spółdzielni, jestem nawet sympatykiem spółdzielni, lecz spółdzielni, które powstaną rzeczywiście na podstawie rzeczowo obmyślonych planowości, są prowadzone wzorowo przez dzielne zarządy i fachowego kierownika, lecz będą zawsze przeciwnikiem spółdzielni, tworzących się dziko i przy pomocy naganiaczy, którzy przytem chcą zarobić czyli, jak się mówi, w mętnej wodzie rybki łowić, co nie wychodzi na korzyść rolnika, ale na szkodę jego, a na korzyść naganiaczy i ich prowodyrów.

Jeżeli fachowy mleczarz lub też rolnik, nie tak łatwo każdej bujdzie wierzący, się zastanowi, czy rzeczywiście może w mleczarniach lub też w gospodarstwach rolnych istnieć tak wysoki procent tłuszczu, np. 4,5, jak to twierdzi uczestnik

kursu, to z całą szczerością przyzna, że jest to bujanie rolnika naiwnego, by tylko dostać go w sidła dzikiej spółdzielni.

Na dowód naprowadzę fakta, które każdy będzie mógł zhadzać, a mianowicie: Mamy na Pomorzu hodowlę rasowego bydła pod ścisłą kontrolą Izby Rolniczej, a także odbywa się ścisła kontrola mleczna obór, lecz mimo wszystko nie znajduje się tak łatwo obora, któraby przeciętnie rocznie wykażała 4,5 tłuszczu. Choćby nawet znalazła się jakaś wyjątkowa obora, to i ta ponad 4 proc. tłuszczu nie może zanotować. Łatwo to jest do zbadania, bo potrzeba tylko skierować zapytanie do Izby Rolniczej, a można się dowiedzieć o prawdzie.

Pozatem istnieje w Poznaniu Związek Rewizyjny, do którego należą wszystkie mleczarnie spółdzielcze na Poznańskim i Pomorzu, Związek rewizyjny kontroluje i prowadzi dokładną statystykę, lecz mimo wszystko nie można wykazać tak wysokiego proc. tłuszczu przeciętnego, a wykazuje najwyżej 3,5, ale i to wyjątkowo, a przeważnie poniżej 3,2 i tu przekonanie snadne, bo potrzeba tylko zapytać, a dowie się rolnik, czy mówię prawdę.

Proszę się też przekonać w mleczarni w Grabowie, czy ta rzeczwiście wykazuje tak wysoki procent tłuszczu, jak ów uczestnik twierdzi. Jeżeli stwierdzi się dokładnie i rzeczowo bez blagi i w Grabowie przeciętny stan rzeczy tłuszczu, to ręczę za to, że nie wykaże się powyżej 3,2, a może nawet poniżej tego i pewno w stosunku rocznym.

Teraz co do tworzenia się tych dzikich spółdzielni, to nawet nie będzie trzeba ostrzegać rolnika pomorskiego, bo rolnik pomorski ma już doświadczenie na spółdzielniach i odczuł bardzo nieprzyjemnie na własnej skórze i po zlikwidowaniu tak szumnie zachwalanej spółdzielni rolniczo-handlowej spółdzielczych banków parcelacyjnych itd., a niemniej też i na spółkach mleczarskich.

Obecnie tak szumnie zachwalane, powstać mające spółdzielcze odtuszczeniarnie dają powody do dużego zastanowienia się, a mianowicie: Nie zbierają się rolnicy sami celem omówienia sprawy, lecz przyjeżdża zainteresowany powodyr z półtuzina naganiaczami i ci dopiero za dobrą zapłatą usiłują wmówić rolnikowi korzyści tak wielkie, że nawet nie będzie w stanie ich zużytkować. Lecz radzę każdemu rolnikowi, przyjrzeć się owym uszczęśliwiczom rolnika, którzy mają buzie od ucha do ucha i wszystko wiedzą lepiej, a dojdzie on do stwierdzenia, że są tacy zawodowi rolnicy, że bodaj tylko o nich Ministerstwo Rolnictwa nie wie, bo by ich na wszechnicę rolniczą jako profesorów postawiło, lecz dziwna rzecz, że ci jako mądrzy i doświadczeni rolnicy, o ile się spojrzy na ich grunta, to zamiast zboża spotyka się łopuchę, świńską tabakę i psi rumianek, bowiem zamiast pracować w roli, (o której to pracy nie mają pojęcia) zabiegają jako agenci przy tworzeniu spółdzielni. Spotyka się u nich zamiast inwentarza rasowego, jak na takich mądralów by przystało, na gospodarstwie 60 morgowem vegetującą jedną krowę, na wpół zdechłą, a jeżeli odziedzyczył bryczkę dobrą po swem poprzedniku, to dziś powrózkami pozwiązywana. Gospodarzu, przypatrz się tylko tym opiekunom twoim! O ile jeszcze ma jakieś konisko, to i to, gdy ustanie, to trzeba mu prędko podstawić stółek, by się usiadło i by jego właściciel nie miał kłopotu z podnoszeniem. I tacy ludzie chcą was zbawić swymi „świetnemi” smietanami pomysłami? jeden z śmietangarzy.

Obowiązkiem każdego rolnika jest należeć do swego Kółka Rolniczego.

XIV jarmark wełny w Poznaniu.

odbył się 18. 12. ub. r. Na jarmark ten hodowcy nadesłali 79 partyj wełny ogólnej wagi 51.412 kg. Najwięcej nadesłały województwa poznańskie i pomorskie, mniejsze ilości — województwa: warszawskie, kieleckie, lubelskie, łódzkie, wołyńskie i tarnopolskie. Sprzedano ogółem 76 partyj o łącznej wadze 47.686 i pół kg. na łączną sumę 130.430 zł. Przeciętna cena wynosiła 2,63 zł. za 1 kg. Poza tem handlarze nadesłali 41 partyj ogólnej wagi 13.653 kg., z czego sprzedano 3.533 kg. za 9.529 zł czyli przeciętnie po 2,69 za 1 kg. Za poszczególne gatunki płacono przeciętnie: 2 A po zł 2,60, 1 A wyrosnięta po zł 2,80, 1 A krótka po zł 2,60, B wyrosnięta zł 3,25, B krótka zł 2,50 CD zł 3.

DZIAŁ KOBIECY

O odmrożeniach

Plagą sezonu zimowego są odmrożenia: rąk, uszu, nosa stóp. Dolegliwości te są bardzo nieprzyjemne, a przytem nieestetyczne, a ustępują dopiero późną wiosną. Słyszy się też ciągłe narzekania, że żadne środki nie skutują. Ale trzeba wiedzieć, że niema tak cudownego środka, aby pomógł po kilku dniach. Leczenie odmrożeń jest sprawą długą. Co więcej, niejednokrotnie odmrożenie powstaje na tle anemji lub wad w krążeniu krwi. Wtedy leczenie zewnętrzne musi być uzupełnione leczeniem podstawowego cierpienia, inaczej nie osiągnie się skutku.

Podstawą kuracji zewnętrznej jest zawsze codzienne moczenie odmrożonych rąk czy nóg w gorącej wodzie. Po takiej kąpieli wcieramy dokładnie w skórę lekarstwa przeciw odmrożeniu. Dobrze też jest moczyć odmrożone miejsca w wodzie tak gorącej, jak tylko można wytrzymać z dodatkiem łyżki ałunu na 1 litr wody. Kąpiel ta powinna trwać 10-20 min., wody gorącej należy dolewać, aby utrzymać stale wysoką temperaturę. Po kąpieli wytrzeć skórę bardzo dokładnie i wcierać czysty (niesolony) szmalec gęsi. Skutek kuracji po 10-14 dniach najwcześniejszy. Dobry skutek daje też stosowanie przemiennych kąpielei, tj. kilkakrotne na zmianę zanurzenie względnie okładanie miejsc odmrożonych wodą gorącą i zimną na pół do 2 minut. Zarówno do wody gorącej, jak i zimnej dobrze jest dodawać środków drażniących lub ściągających, zależnie od stopnia odmrożenia, a mianowicie: odwaru kory dębowej, chrzanu, garbnika, octanu glinowego, ałunu itp. Zabiegi te mają za zadanie zmusić leniwe naczynia krwionośne do szybszego rozszerzania się i kurczenia. Równoległe należy stosować okłady parafinowe, masaże i płyny lub maści drażniące. Odmrożone miejsca dobrze też jest 2 razy dziennie lekko nacierać 1 proc. spirytusem salicylowym. Przy odmrożeniach daleko posuniętych dobre wyniki daje światłolecznictwo i elektryzacja.

Częstokroć przy odmrożeniu ludzie nieświadomi stosują zupełnie niewłaściwe, a często wprost szkodliwe środki, np. ogrzewają odmrożone części ciała. Również zarzucić trzeba stosowanie nafty, która z niezrozumiałych powodów stała się popularnym lekiem na odmrożenie. Zamiast osłabiać uczucie swędzenia, nafta bardzo często powoduje stany zapalne, a nawet wywołuje bąble.

Wszystkie preparaty: płyny i maści przeciw odmrożeniu, które można dostać w każdej aptece, mogą mieć dobry skutek, jeżeli: a) odmrożenie zaczniemy leczyć jaknajwcześniej, tj. kiedy skóra zacznie swędzić i piec, zanim porobią się rany i pęcherze, b) będziemy prowadzili kurację wytrwale i systematycznie, c) jeśli będziemy unikali warunków sprzyjających odziebieniu, t. zn. nie będziemy nosili na mróz ciasnego obuwia i obcisłych skórkowych rękawiczek, a natomiast wełniane lub futrowane. Karygodne jest również noszenie jedwabnych pończoch. Jedynie wełniane pończochy mogą chronić nogę od odmrożenia.

Sprzyjać kuracji będzie to wszystko, co sprzyja normalnemu obiegowi krwi, tj. luźne ubranie, ruch, gimnastyka.

Środkiem zapobiegawczym ogólnym będzie higieniczne i racjonalne ubranie, hartowanie ogólne organizmu. Leczenie zawczasu niedokrwistości i niedomagań serca oraz stosowanie w okresie, kiedy odmrożenia nie dokuczają, tj. w lecie, gimnastyki naczyń krwionośnych skóry przez t. zw. kąpiele przemienne, tj. zimna i gorąca woda na zmianę.

Leczenie odmrożeń twarzy jest niesłychanie trudne i długotrwałe, to też przede wszystkim trzeba do niego nie dopuszczać, dbając o normalne funkcjonowanie całego organizmu.

Trzy eleganckie toalety wieczorowe.

DOBRE RADY.

Krem z resztek mydeł toaletowych.

Zbierać najmniejsze kawałki dobrych mydeł toalet., rozsytać je na marmurowym blacie, łamać i ucierać o ile można butelką; wsypać ten proszek do naczynia, w którym będziemy gotować go na parze. Zalać go łyżeczką gliceryny na 2 łyżki duże proszku, w ten sposób, aby warstwę mydła przedzielić od następnej gliceryną. To wszystko rozpuścić na parze, mieszając ciągle. Otrzymany tłusty krem doskonale udelikatnia skórę.

Pogniecione-suknie.

Biorąc do użytku suknię, która długo leżała zapakowana, trzeba położyć na niej zwilżone płótno i prasować gorącym żelazkiem, nie zatrzymując żelaza długo na jednym miejscu, i nie pozwalając płótnu wyschnąć zupełnie; w takim razie nabrałyby niepotrzebnego połysku. Suknię tak odprasowaną można włożyć po upływie godziny.